

ihracat iklimindeki güçlenme sürüyor

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen [İstanbul Sanayi Odası \(ISO\)](#) [Türkiye İmalat Sektörü](#) İhracat İklimi Endeksi eylülde 51.9'a gerilemekle birlikte, ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermemi sürdürdü. Böylece, Covid-19 salgınının yol açtığı bozulma döneminin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi. Türk imalatçılarının en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite eylülde de güçlü şekilde büyümeye devam ederken, ABD'de de toparlanma görünümü sürdü.

ihracat iklimindeki güçlenme sürüyor

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen [İstanbul Sanayi Odası \(ISO\)](#) [Türkiye İmalat Sektörü](#) İhracat İklimi Endeksi eylülde 51.9'a gerilemekle birlikte, ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermemi sürdürdü. Böylece, Covid-19 salgınının yol açtığı bozulma döneminin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi. Türk imalatçılarının en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite eylülde de güçlü şekilde büyümeye devam ederken, ABD'de de toparlanma görünümü sürdü.

İhracat pazarlarında talep güçleniyor

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye İmalat Sektorü İhracat İklimi Endeksi**'nin Eylül 2020 dönemi sonuçları açıklandı.

ISO'dan yapılan açıklamaya göre, endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor. Ağustosta 52,4 olarak ölçülen **İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektorü İhracat İklimi Endeksi**, eylülde 51,9'a gerilemekle birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermemi sürdürdü. Böylece, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının yol açtığı bozulma döneminin ardından ima-

latçlarının ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi. Açıklamaya göre, birçok ana ihracat pazarında salgın kaynaklı daralmanın ardından toparlanma devam ederken, bazı bölgelerde zayıflamanın yeniden başladığına ilişkin

İşaretler söz konusuydu. Üçüncü çeyrek sonu itibarıyle toparlanma görünümünün devam ettiği pazarlardan biri ABD oldu. Bu ülke

de ekonomik aktivite güçlü şekilde arttı ve büyümeye genel olarak önceki aya yakın bir tempoda devam etti. Diğer Kuzey Amerika ülkeleri incelendiğinde, Kanada'da imalat üretimi belirgin artış kaydetti ve bu artış Ağustos 2018'den beri en yüksek hızda gerçekleşti. Meksika'da ise imalat sanayi üretimi azalmayı sürdürdü.

ihracat İklimi Endeksi eylülde 51.9 oldu

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Eylül 2020 dönen- mi sonuçları açıklandı. Endekste eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Ağustosta 52.4 olarak ölçülen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, eylülde 51.9'a gerilemekle birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermemi sürdürdü. Böylece, koronavirüs (Kovid-19) salgınının yol açtığı bozulma döneminin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi.

ISO Türkiye İhracat İklimi Endeksi hakkında de- gerlendirmede bulunan IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Türk imalat sektörünün ana ihracat pazarlarında devam eden toparlanmalar, firmaların dış pazarlardaki satışlarını olumlu yönde destekleyecektir. Bununla birlikte, bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığını yönelik işaretler söz konusu. Salgınının yeniden güçlenmesine ilişkin endişeler nedeniyle, ihracat talebinin ne yönde seyredeceğine ilişkin belirsizlik oldukça yüksek."

Salgının güçlenmesi, yılın geri kalanındaki talebe ilişkin belirsizlikleri yükseltiyor

ihracatta bozulmalar başladı

Bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığını yönelik işaretlerin olduğu belirtildi.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) tarafından açıklanan ve Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen Türkiye ihracat iklimi endeksi, ağustosta 52.4 iken eylülde 51.9'a geriledi.

IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Türk imalat sektörünün ana ihracat pazarlarında devam eden toparlanmalar, firmaların dış pazarlarda satışlarını olumlu yönde destekleyecektir. Bununla birlikte, bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığını yönelik işaretler söz konusu. Covid-19 salgınının yeniden güçlenmesine ilişkin endişeler nedeniy-

le, 2020'nin geri kalanında ihracat talebinin ne yönde seyredeceğini ilişkin belirsizlik halen oldukça yüksek" dedi.

Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm değerler ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Endeks, şubat ayında 50.4 seviyesinden martta 40.9'a, nisanda 19.1'e gerileyip ve dünya genelinde ekonomik bozulmaya yol açan koronavirüs salgını nedeniyle belirgin bir bozulmaya işaret etmişti. Endeks, Mayıs ayında 34.1, Haziran'da ise 47.5 olmuştu.

• Ekonomi Servisi

İhracat ikliminde iyileşme sürüyor

ISO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi eylülde 51,9'a gerilemekle birlikte, ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermemi sürdürdü. Böylece, Kovid-19 salgınının yol açtığı bozulma döneminin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi.

EKONOMİ SERVİSİ - Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (ISO)** **Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Eylül 2020 döneni sonuçları açıklandı. Ağustosta 52,4 olarak ölçülen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, eylülde 51,9'a gerilemekle birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermemi sürdürdü. Böylece, koronavirüs (Kovid-19) salgınının yol açtığı bozulma döneminin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi.

DÜNYANIN DURUMU

Birçok ana ihracat pazarında salgın kaynaklı daralmanın ardından toparlanma devam ederken, bazı bölgelerde zayıflamanın yeniden başladığına ilişkin işaretler söz konusuydu. Üçüncü çeyrek sonu itibarıyla toparlanma görünümünün devam ettiği pazarlardan biri ABD oldu. Bu ülkede ekonomik aktivite genel olarak önceki aya yakın bir tempoda devam etti. Diğer Kuzey Amerika ülkeleri incelendiğinde, Kanada'da imalat üretimi belirgin artış kaydetti ve bu artış Ağustos 2018'den beri en yüksek hızda gerçekleşti. Meksika'da ise imalat **sanayi** üretimi azalmayı sürdürdü. Avrupa'da ise karmaşık bir görünüm söz konusuydu. Türkiye imalatçılarının en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite eylül ayında da güclü şekilde büyümeye devam etti. İtalya'da ise ılımlı bir talep artışı gözlandı. Buna karşılık, Fransa ve İspanya'dan gelen veriler talep koşullarının bozulduğuna işaret etti. Fransa'da ekonomik aktivite son dört ayda ilk kez gerilken, İspanya'da üretim üst üste ikinci ay azaldı ve düşüş Mayıs ayından beri en yüksek oranda gerçekleşti. Orta Doğu'da ekonomik aktivite genel olarak pozitif eğilim gösterdi. Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan ve Katar'da üretim artışları kaydedildi. Lübnan ise iktisadi faaliyetteki düşüşten olumsuz etkilenmeye devam etti.

TÜRKİYE'NİN DURUMU
Türkiye imalat sektörü ihracatındaki payı yüzde 3 olan BRIC ülkeleri içerisinde eylülde en hızlı gelişmeyi kaydeden ekonomi, üretimin altı aylık aranın ardından yeniden büyümeye bölgесine geçtiği Hindistan oldu. Brezilya, Rusya ve Çin'in imalat sektörlerinde de güçlü iyileşme kaydedildi. **ISO Türkiye** İhracat İklimi Endeksi hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Türk imalat sektörünün ana ihracat pazarlarında devam eden toparlanmalar, firmaların dış pazarlardaki satışlarını olumlu yönde destekleyecektir. Bununla birlikte, bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığına yönelik işaretler söz konusu. Kovid-19 salgınının yeniden güçlenmesine ilişkin endişeler nedeniyle, 2020'nin geri kalanında ihracat talebinin ne yönde seyredeceğini ilişkin belirsizlik halen oldukça yüksek."

**ISO Türkiye
İhracat İklimi
Endeksi eylülde
51,9'a geriledi
04**

ISO İHRACAT İKLİM ENDEKSİ EYLÜLDE 51,9'A GERİLEDİ

İstanbul Sanayi Odası (ISO)

Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, eylülde 51,9 oldu. Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen ISO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Eylül 2020 dönemi sonuçlarına göre ağustosta 52,4 olarak ölçülen İhracat İklimi Endeksi, eylülde 51,9'a gerilemekle birlikte ihracat pazarlarındaki talep koşullarının güçlendiği yönünde sinyal vermeyi sürdürdü. Böylece, salgının yol açtığı bozulma döneminin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste

üçüncü ay iyileşme gösterdi. Açıklamaya göre, birçok ana ihracat pazarında salgın kaynaklı daralmanın ardından toparlanma devam ederken, bazı bölgelerde zayıflamanın yeniden başlığına ilişkin işaretler söz konusuydu. Üçüncü çeyrek sonu itibarıyle toparlanma görünümünün devam ettiği pazarlardan biri ABD oldu. Bu ülkede ekonomik aktivite güclü şekilde arttı ve büyümeye genel olarak önceki aya yakın bir tempoda devam etti. Diğer Kuzey Amerika ülkeleri incelendiğinde, Kanada'da imalat üretimi belirgin artış kaydetti ve bu artış Ağustos 2018'den beri en yüksek hızda

gerçekleşti. Meksika'da ise imalat sanayi üretimi azalmayı sürdürdü. Avrupa'da ise salgından dolayı karmaşık bir görünüm söz konusuydu. Türk imalatçılarının en büyük iki ihracat paçası olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite eylül ayında da güçlü şekilde büyümeye devam etti. İtalya'da ise ılımlı bir talep artışı gözlandı. Buna karşılık, Fransa ve İspanya'dan gelen veriler talep koşullarının bozulduğunu işaret etti. Fransa'da ekonomik aktivite son dört ayda ilk kez gerilerken, İspanya'da üretim üst üste ikinci ay azaldı ve düşüş Mayıs ayından beri en yüksek oranda

gerçekleşti.

"Belirsizlik hala yüksek"

IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, eylül verisine ilişkin şu değerlendirmede bulundu: "Türk imalat sektörünün ana ihracat pazarlarında devam eden toparlanmalar, firmaların dış pazarlardaki satışlarını olumlu yönde destekleyecektir. Bununla birlikte, bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başlığına yönelik işaretler söz konusu. COVID-19 salgınının yeniden güçlenmesine ilişkin endişeler nedeniyle, 2020'nin geri kalanında ihracat talebinin ne yönde seyredeceğine ilişkin belirsizlik halen oldukça yüksek."

VAHAP MUNYAR
Atatürk'ün
elini hayatım
boyunca başımda
hissettim
02

Atatürk'ün elini hayatım boyunca başında hissettim

İŞ DÜNYASINDA DİYALOG
Vahap Munyar
vahap.munyar@dunya.com

YALOVA, 1935... Mustafa Kemal Atatürk, üstü açık makam arabasıyla kaphıcların bulunduğu bölgeden geçenin çevrede koşuturan çocukların görünce şoföründe "dur" işaretini yaptı. Kapusunu kendisi açıp arabadan indi, gülmeyecek çocuklara yaklaştı:

- **Nasılınız çocuklar?**

Tek tek adlarını sordu, çocukların adı dikkatini çekti:

- Benim adım "Jak" efendim.

Atatürk, Jak'ın başına elini koydu:

- Sen çok zeki birisine benzeyorsun. Bana öyle geliyor ki, hayatı çok güzel şeyler yapacaksın.

Yaser Arafat da bana danıştırdı

KASIM 2012... Dönenin Ekonomi Bakanı Zafer Çağlayan'la Paris'ten İstanbul'a dönerken Jak Kamhi'yle yan yana denk geldim.

Uçaktaki sohbetimiz sırasında henüz yayınlanmamış kitabımdan şu ayrıntıyı aktardı:

- **Filistin'in ölen lideri Yaser Arafat'la çok iyi bir ilişkimiz vardı. Bana hep, "Bu işi nasıl çözceğiz?" diye sorardı.**

Bunun üzerine sordum:

- Ne tür öneriler sundunuz? Yanıtladı:

- Örneğin ortak serbest bölge kurulması fikri benimdir. Bu yönde atılan ilk adım olan Ankara Anlaşması'na da ben vesile yarattım. Çünkü, özellikle Filistin tarafına ekonomik açıdan rahatlık sağlayacaktır. Bu formülü başı da beraberinde getirecekti.

İşte daha sonra **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB)** sahipiplendigini kaydetti:

- **TOBB** önderliğinde yoğun üçlü görüşmeler yapıldı.

ABD, İran'da Humeyni'yi desteklerken karşı çıktı

JAK Kamhi'nin Kasım 2012'deki Paris-İstanbul yolculuğumuz sırasında anlatıttığım anılarla bölüm çok dikkatimi çekti.

- **ABD, İran'da sahne dönemini sona erdirip, Humeyni'yi ülkede yönetmeye taşma planları yaparken bazı görüşmelere ben de katıldım. O dönemin yetkililerini hep, "Humeyni'nin İran'da iş başına geçmesi bölgemiz için iyi olmaz" diye uyardım. Ancak, dinlemediiler.**

AB'de İspanya'yı destekledim, Kral pasaport verdi

JAK Kamhi, Kasım 2012'deki Paris-İstanbul yolculuğumuz sırasında anılarından örnekleri, "Kitapta bu da var" diyecek paylaşdı:

- **Bana ABD'den de, Fransa'dan da çok vatandaşlık teklifleri geldi. Onları kabul etmedim ama İspanya'nın vatandaşlığını kabul ettim. Eğitime benim İspanyol pasaportumuz da var.**

Sordum:

- Neden İspanya?

Yanıtladı:

- **İspanya'nın AB'yle tam üyelik müzakereleri sık sık kesiliyordu. AB'nın kurallarına müzakerelerin kesilmesini önleyecek madde koydurdum. İspanya'ya tam üyelik yolu açıldı. İspanya Kralı, "İkamet ve vergi ödeme şartı olmaksızın siz pasaport veriyoruz" dedi. Ben de kabul ettim.**

Bunlar tarih kitaplarda yer almaz. Birinci Dünya Savaşı sırasında İngiliz işgaline karşı ilk başkaldırınlar Museviler olmuştu. Atatürk 9 Eylül 1922'de İzmir'e ilk girdiğinde Yunan bayrağını indirip göndere Türk bayrağını çekenler de Museviler idi.

Sonra Ömer İnönü ile askerde gelişen dostluğunaya vurgu yaptı:

- Ömer İnönü ile dostlığımız başladığında babası Cumhurbaşkanı idi. Arada beni ismet İnönü'nün yanına götürürdü.

İsmet İnönü ile aralarında gelişen su diyalogu da hiç unutmadı:

- **Ne işiyapıyorsun?**

Kamhi: Yol inşaatı yapıyorum efen-dim.

- **Öğün fazla yol yapıp Anadolu'dan İstanbul'a ulaşımı kolaylaştırma. Ulaşım kolaylaştırsa herkes İstanbul'a akın eder. İstanbul'a göç edenleri doyurmazırmaz olur.**

İsmet İnönü'yle ilgili izlenimini paylaşın:

- **Müthiş bir lider ve beyindi...**

Önceki akşam üstü birlikte bir toplantıda giderken İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Başkanı Ayhan Zeytinoglu, Hakan Güldag'ı aradı:

- **İKV'nin önceki başkanlarından, duayenimiz Jak Kamhi vefat etti.**

Vefat haberini duyunca Kasım 2012'de Kamhi'yle yan yana denk geldiğim Paris-İstanbul yolculuğunu, Eylül 2013'teki buluşmamızı sohbetimi zi anımsadım.

Jak Bey'e Allah'tan rahmet diliyorum...

Zenginliğini komşunun cebine bakarak ölç

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO)

Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, 2017'de hazırlattıkları kitaptan 3 sayfa gönderdi:

- **Baklı kalar kubbeye bir hoş seda... 2017'de yayınladığımız kitapta Jak Kamhi ile yapılan söyleşi de var.**

İlk sayfaya bakıtmış, yazının şu Rus atasözü ile başladığı dikkatimi çekti:

- **Zenginliğini kendi cebine bakarak değil, komşunun cebine bakarak ölç.**

Jak Kamhi, bu atasözünü sıkça kullanmasının nedenini söyleyecekti:

- **Bölgemize baktığımızda ne yazık ki ülkemizin etrafı yokulkula mücadele eden ülkelerle sınırlıdır. Bundan dolayı da Türkiyemizi kuşanırlar, sürekli sorum yaratmaya çalışırlar.**

Hayatım boyunca bu gelişmeleri takip ettim, barşa yonelik uğraşlarında israrçı oldum.

ISO'da 26 yıl yönetim kurulu üyeliği, İKV'de başkanlık görevlerinde bulunan Kamhi, **sanayi** ile ilgili saptamayı paylaştı:

- **Türkiye'de sanayi yeterli değil. Sanayinin duayeni olabilirlik. Hâlâ da olabiliriz.**

İSO Türkiye İhracat İklimi Endeksi Eylül'de 51.9'a geriledi

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, Ağustos'taki 52.4 düzeyinden, Eylül'de 51.9'a geriledi.

Endekste eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

İSO'nun değerlendirmesine göre, birçok ana ihracat pazarında salgın kaynaklı daralmanın ardından toparlanma devam ediyor ancak bazı bölgelerde zayıflamanın yeniden başladığına ilişkin işaretler söz konusu.

İSO açıklamasında dikkat çeken başlıklar söyle: "Üçüncü çeyrek sonu itibarıyla toparlanma görünümünün devam ettiği pazarlardan biri ABD oldu. Bu ülkede ekonomik aktivite güçlü şekilde arttı ve büyümeye genel olarak önceki aya yakın bir tempoda devam etti.

Diğer Kuzey Amerika ülkeleri incelendiğinde, Kanada'da imalat üretimi belirgin artış kaydetti ve bu artış Ağustos 2018'den beri en yüksek hızda gerçekleşti. Meksika'da ise imalat sanayi üretimi azalmayı sürdürdü.

Avrupa'da ise karmaşık bir görünüm söz konusuydu. Türk imalatçılarının en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallıkta ekonomik aktivite Eylül ayında da güçlü şekilde büyümeye devam etti.

İtalyada ise ilmlî bir talep artışı gözlandı. Buna karşılık, Fransa ve İspanya'dan gelen veriler talep koşullarının bozulduğuna işaret etti. Fransa'da ekonomik aktivite son dört ayda ilk kez gerilerken, İspanya'da üretim üst üste

ikinci ay azaldı ve düşüş Mayıs ayından beri en yüksek oranda gerçekleşti.

Orta Doğu'da ekonomik aktivite genel olarak pozitif eğilim gösterdi. Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan ve Katar'da üretim artıları kaydedildi. Lübnan ise iktisadi faaliyetteki düşüşten olumsuz etkilenmeye devam etti.

Türk imalat sektörü ihracatındaki payı yüzde 3 olan BRIC ülkeleri içerisinde eylülde en hızlı genişlemeyi kaydeden ekonomi, üretimin altı aylık aranın ardından yeniden büyümeye bölgесine geçtiği Hindistan oldu.

Brezilya, Rusya ve Çin'in imalat sektörlerinde de (Çin Hizmetler sektörünün Eylül verileri 9 Ekim'de açıklanacaktır) güçlü iyileşme kaydedildi."

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İhracat İklimi Endeksi'ndeki gelişmeleri değerlendiren IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Türk imalat sektörünün ana ihracat pazarlarında devam eden toparlanmalar, firmaların dış pazarlardaki satışlarını olumlu yönde destekleyecektir. Bununla birlikte, bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığına yönelik işaretler söz konusu. Covid-19 salgınınının yeniden güçlenmesine ilişkin endişeler nedeniyle, 2020'nin geri kalanında ihracat talebinin ne yönde seyredeceğini ilişkin belirsizlik halen oldukça yüksek." t24

İhracat koşulları zorlaştı

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye imalat sektörü ihracat iklimi endeksi, ağustostaki 52.4 düzeyinden, eylülde 51.9'a geriledi.

Endekste eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye ihracat iklimi endeksindeki gelişmeleri değerlendiren IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, sunuları söyledi:

"Türk imalat sektörünün ana ihracat pazarlarında devam eden toparlanmalar, firmaların dış pazarlardaki satışlarını olumlu yönde destekleyecektir. Bununla birlikte, bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığını yönelik işaretler söz konusu. Covid-19 salgınının yeniden güçlenmesine ilişkin endişeler nedeniyle, 2020'nin geri kalanında ihracat talebinin ne yönde seyredeceğine ilişkin belirsizlik halen oldukça yüksek." (DHA)

Fotoğraf: Pixabay

DÜNYA ÜRETİMİNDE NE OLUYOR?

İSO'dan yapılan açıklamaya göre, birçok ana ihracat pazarında salgın kaynaklı daralmanın ardından toparlanma devam ederken, bazı bölgelerde zayıflamanın yeniden başladığını ilişkin işaretler söz konusuydu:

■ Üçüncü çeyrek sonu itibarıyla toparlanma göreninünün devam ettiği pazarlardan biri ABD oldu. Bu ülkede ekonomik aktivite güclü şekilde arttı ve büyümeye genel olarak önceki aya yakın bir tempoda devam etti.

■ Diğer Kuzey Amerika ülkeleri incelendiğinde, Kanada'da imalat üretimi belirgin artış kaydetti ve bu artış ağustos 2018'den beri en yüksek hızda gerçekleşti. Meksika'da ise imalat sanayi üretimi azalmayı sürdürdü.

■ Avrupa'da ise karmaşık bir görünüm söz konusuydu. Türk imalatçılarının en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite eylül ayında da güclü şekilde büyümeye devam etti.

■ İtalya'da ise ilmi bir talep artışı gözlandı. Buna karşılık, Fransa ve İspanya'dan gelen veriler talep koşullarının bozulduğuna işaret etti. Fransa'da ekonomik aktivite son dört ayda ilk kez gerilerken, İspanya'da üretim üst üste ikinci ay azaldı ve düşüş Mayıs ayında beri en yüksek oranda gerçekleşti.

■ Orta Doğu'da ekonomik aktivite genel olarak pozitif eğilim gösterdi. Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan ve Katar'da üretim artıları kaydedildi. Lübnan ise iktisadi faaliyetteki düşüşten olumsuz etkilenmeye devam etti.

■ Türk imalat sektörü ihracatındaki payı yüzde 3 olan BRIC ülkeleri içerisinde eylülde en hızlı genişlemeyi kaydeden ekonomi, üretimin altı aylık aranın ardından yeniden büyümeye bölgесine geçtiği Hindistan oldu.

■ Brezilya, Rusya ve Çin'in imalat sektörlerinde de (Çin hizmetler sektörünün eylül verileri 9 Ekim'de açıklanacaktır) güclü iyileşme kaydedildi."

Büyük Ermenistan umudu gömülüyor

Türkiye'nin sağda solu da "megalomani" sendromlu devletler.

Yunanistan'ın "megalı ideası (büyük Yunanistan)" malum.

Büyüme iddiası İstanbul'u almaya kadar uzanmaktadır.

Yunanistan'la bir türlü sağlam komşuluk ilişkilerinin kurulamaması, genlerindeki bu -bir türlü kurtulamadığı- "megalomani..."

Türkiye'nin solundaki sadece 2 büyük milyon nüfusu olan Ermenistan da böyle bir "megalomani içinde."

Sadece Karabağ ne demek?

"Denizden denize büyük Ermenistan" Karadeniz'den Türkiye'nin doğusunu da içine alarak Akdeniz'e inen bir rüya.

KÜKREYEN FARE

Karikatürize etmek için "kükreyen fare" denebilir ama bu inanç yazılı olarak da ifade edilmiştir.

Şöyle ki...

Garegin Nzhdeh bu teorinin arkasındaki ismidir.

"Garegin" bizim Türkiye Ermenilerinin telaffuzyla "Karakin"dir.

Gerçek adı Karakin (Garegin) Yeğisi Ter-Harutüyan, 1886'da Nahçıvan'da doğdu.

Bir köy papazının 4'üncüünden en

BUGÜN

Güneri

Civaoglu

ngunericivaoglu@gmail.com

küçüküydü.

İlköğretimini Nahçıvan'da bir Rus okulunda aldı.

Sonra Tiflis'teki Rus lisesini bitirdi.

Ve...

St.

Petersburg'da
Hukuk
Fakültesi'nden
diplomasını aldı.

Ve...

Siyasi hayatı
başladı.

Osmalı

İmparatorluğu'na
karşı "Ermeni Ulusal
Hareketi"ne katılmak
üzere Kafkaslar'a geçti.
Bulgaristan'da askeri
egitim aldı.

BALKAN VE DÜNYA SAVAŞLARI

. Trakya ve Makedonya'nın
kurtuluşu için Balkan
Savaşları'nda Osmanlı
kuvvetleriyle çarpışmak
üzere Bulgarların yanında saf
tuttu...

Gönüllü Ermeni taburunu kurdu.

Bulgaristan tarafından "cesaret haçı" ile
onurlandırıldı.

Birinci Dünya Savaşı patlayınca bu kez
Osmanlı İmparatorluğu'na karşı Rusların
yanda savaşmak üzere Kafkasya'ya gitti.

Gönüllü Ermeni Birlikleri'nde

Karakin, Rusya ve Bulgaristan'la birlikte Osmanlı'ya karşı savaşılmıştı.

Teori haline getirdi.
Bir kitap da yazdı...
Eduard L. Danielyan
tarafından tercüme edildi.
Kanada'daki Nakijevan
Institute Of Canada
tarafından
yayımlandı.

Yani...
Azerbaycan'ın
Karabağ'da
kazanmakta
olduğu mevziler
ve topraklar
aslında "büyük
Ermenistan"
hayalini ve
umudunu da
gömmektedir.

Bir de Karakin Pastırmacıyan vardır ki
o da bir başka yazıya...

JAK KAMHI'Yİ KAYBETTİK

1970'li yıllarda...

Dönemin Başbakanı Demirel'in Günüz Sokak'taki çalışma salonundaydım.

Önünde duran 5-6 sayfalık dosyayı uzattı, "Bir göz at" dedi.

Dosyanın üzerinde "Başbakan Sayın Süleyman Demirel'e" yazıyordu, dosyanın altında ise Jak Kamhi adını okumuştum...

Demirel söyle açıklamıştı.

"Jak Kamhi Amerika'daydı,
dönünce bana oradaki
temaslarını, intibalarını
(izlenimlerini), tavsiyelerini
yazmış.

O kadar derli töplü, o kadar
dolu dolu ki bir kelimesini bile
lüzumsuz bulup çıkaramazsan..."

Ardından...

"Jak Bey hakiki bir vatansever.
Türkiye'ye büyük hizmetleri
oluyor" demiştir.

ARKA KAPı DİPLOMASI

Jak Kamhi başarılı bir iş adamıydı.
1925'te İstanbul'da doğmuştur.

Saint Michel Fransız Lisesi'ni
bitirdikten sonra Yıldız Teknik
Üniversitesi'nde mühendislik eğitimiini
aldi.

Yurt dışında doktora yaptı.

Profilo Holding'in kurucusu ve
başkanıydı.

İstanbul Sanayi Odası ve TÜSİAD'da
yöneticilik yaptı.

Türkiye sanayiinde 21 tane "ilkii"
gerçekleşti.

Jak Kamhi bir uluslararası davette o zaman Başbakan olan Recep Tayyip Erdoğan ve konuklarla.

Ama onun asıl -az bilinen-
faaliyet alanı Türkiye'nin Avrupa ve
Amerika'daki sorunlarını çözmeye
katkıda bulunmaktı.

Özellikle Amerika'daki Yahudi lobisiyle
çok sıkı iletişimi vardı.

Amerika'da Rum ve Ermeni lobileri

karşısında Türkiye'nin sıkışlığı süreçlerde
ya kendiliğinden devreye girerdi ya da
Ankara'dan onun katkısı istenirdi.

Çoğu kez şahsi ağırlığını kullanarak
Türkiye lehine sonuç alınmasını sağladı.

Zorlandığı durumlarda İsrail'deki
Şimon Peres gibi dostlarını araya sokarak
Ermeni ve Rum lobisinin Türkiye
karşılıtı sonuç almasını önlüyor.

Devlet Üstün Hizmet Madalyası
sahibiydi.

ZARIF, KÜLTÜRLÜ ZEKİ

Dostlığını benden de
esirgememişti.

Bazen yazılarımı okuduktan sonra
telefon açardı, bazen bir davette
karşılaştığımızda kenara çekerdı.

"Türkiye'nin Amerika ve
Avrupa'yla ilişkilerinde perde
arkasını" anlatırı.

Sadece Demirel değil Özal,
sonrasında Abdullah Gül ile de "arka
kapı diplomasisine" önemli katkıları
olmuştur.

Zarif, kültürli, güvenilir ve zeki bir
bilge kişiydi.

Demirel'in söylemiyle, bu toprakların
gerçekten büyük bir vatanperverini
kaybettik.

Toprağı bol olsun, üzerine ışık yaşın.

**ihraçat İklimi
Endeksi
51,9'a indi**

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarının daki faaliyet koşullarını ölçen İstanbul Sanayi Odası (ISO) **Türkiye** İmalat Sektorü İhracat İklimi Endeksi, ağustostaki 52,4 düzeyinden, eylülde 51,9'a geriledi. IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığına yönelik işaretler söz konusu" dedi.

**ihraçat İklimi
Endeksi
51,9'a indi**

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarının daki faaliyet koşullarını ölçen İstanbul Sanayi Odası (ISO) **Türkiye** İmalat Sektorü İhracat İklimi Endeksi, ağustostaki 52,4 düzeyinden, eylülde 51,9'a geriledi. IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Bazı bölgelerde bozulmaların yeniden başladığına yönelik işaretler söz konusu" dedi.

ihracat iklimi endeksi geri viteste

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen **İstanbul Sanayi Odası (ISO) Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi Eylül ayında 51.9'a geriledi. Endeks, Temmuz'da 53.0 ve Ağustos'ta ise 52.4 olarak ölçülmüştü. Endekste 50.0'in üstündeki değerler pozitif olarak kabul ediliyor. Türk imalatçılarının en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallik'ta ekonomik aktivite Eylül ayında da güçlü şekilde büyümeye devam ederken, ABD'de de toparlanma görünümü sürdürdü. İtalya'da ilmlî bir talep artışı gözlenirken, Fransa ve İspanya ise talep koşullarında bozulma işaretleri gösterdi. Orta Doğu'da da ekonomik aktivite genel olarak pozitif eğilim sergiledi. Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suudi Arabistan ve Katar'da üretim artışları kaydedildi. Lübnan ise iktisadi faaliyetteki düşüşten olumsuz etkilenmeye devam etti. Türk imalat sektörü ihracatındaki payı yüzde 3 olan BRIC ülkeleri içerisinde Eylül'de en hızlı genişlemeyi kaydeden ekonomi, üretimin 6 aylık aranın ardından yeniden büyümeye bölge sine geçtiği Hindistan oldu.

Sanayide pozitif eğilim devam ediyor

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarında faaliyet koşullarını ölçen ISO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Eylül 2020 dönemi sonuçları açıklandı. Ağustosta 52,4 olarak ölçülen İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, eylülde 51,9'a gerilemekle birlikte ihracat pazarlarında talep koşullarının güçlentiği yönünde sinyal vermeyi sürdürdü. Böylece, salgının yol açtığı bozulma dönemi-

nin ardından imalatçıların ihracat iklimi üst üste üçüncü ay iyileşme gösterdi.

GÖSTERGELER YÜKSELİŞTE

Birçok ana ihracat pazarında salgın kaynaklı daralmanın ardından toparlanma devam ederken, bazı bölgelerde zayıflamanın yeniden başladığını ilişkin işaretler söz konusuydu. Üçüncü çeyrek sonu itibarıyle ABD, Avrupa ve Orta Doğu'daki pazarlar daki ekonomik aktivite genel olarak pozitif eğilim gösterdi.

Türk imalatçılarının en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta ekonomik aktivite eylül ayında da güçlü şekilde büyümeye devam etti.